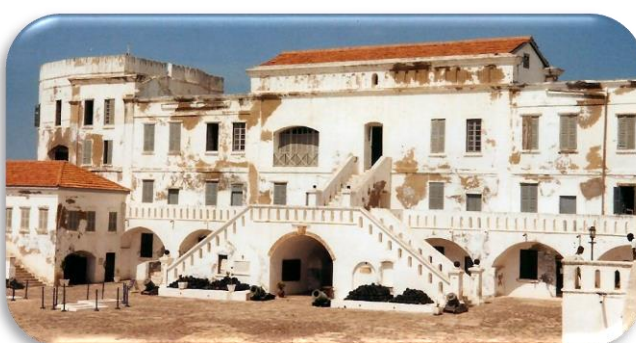

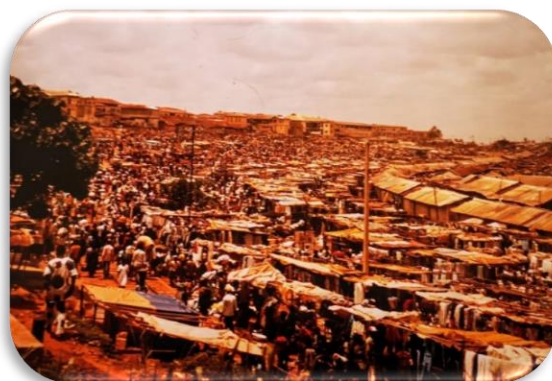
UTVECKLINGSARBETE TAR TID MEN RESULTATET KAN BLI FANTASTISKT!

Ghana i slutet av 70-talet

Det var en mycket orolig tid i Ghana – tidigare Guldkusten under slutet av 1970-talet. President Busia hade avsatts genom en militär kupp av Acheampong i 1972 och redan 1978 blev han tvungen att lämna makten och Akkufu tog över, men efter ytterligare en militär kupp ledd av Rawlings året efter, avrättades båda, dömda för korruption och President Liman tog över.

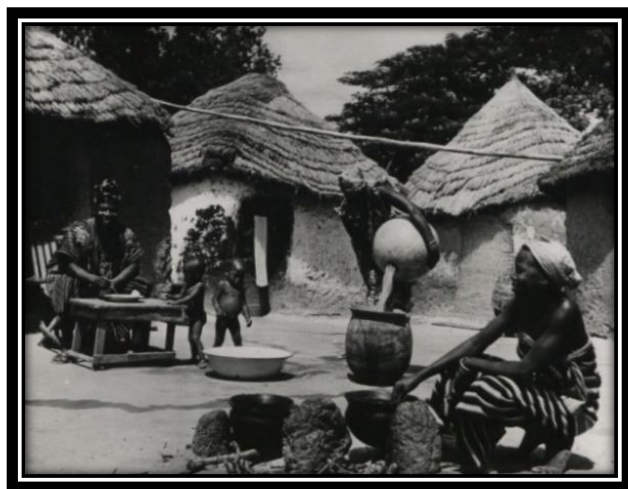
Landet var helt bankrutt, inflationen var fruktansvärd, lokala valutan var inte värd någonting och människor, speciellt i städerna, hade svårt att överleva. Man kunde se att de större affärerna kunde ena månaden ha enbart tvättmedel och nästa månad margarin.

Det fanns en stor oro för att en hel generation skulle komma på efterkälken när det gällde utbildning – i detta land som tidigare varit känd för bra utbildning.

Adventistsamfundet börjar bedriva bistånd i Ghana

Adventistsamfundet hade under sitt arbete i Etiopien kommit i kontakt med Sida representanter och när representanterna såg hur samfundet arbetade med sjukvård och utbildning i Etiopien uppmanade de samfundet att söka Sida medel för sitt biståndsarbete. Adventistsamfundet bedrev någonting som kallades SAWS (Seventh-Day Adventist Welfare Services) efter andra världskriget där mottagaren var Europa, men i slutet av 60-talet, början av 70-talet började man arbeta med mer seriösa projekt med Sida bidrag från Sverige och 1978 godkändes ett stort Sida projekt i just Ghana! Det skulle bli en yrkesskola, speciellt för flickor i Techiman, norr om Kumasi i ett område som domineras av Ashanti folket.

Techiman i slutet av 1970-talet var en liten by med ett litet postkontor, en relativt stor marknad, några enkla hus och många hyddor. Hövdingen i Techiman var mycket intresserad i att bidra med land för att öka utbildningsmöjligheter för sitt folk och samfundet fick ett mycket stort markområde för att bygga en yrkesskola för i första hand tjejer och sedan för killar. Marken var täckt av elefantgräs och stora höga kapok, mahogny och andra träsorter. Det var här som yrkesskolan skulle byggas, en etablerad plats för utbildning i det viktiga Ashanti området.

Projektet börjar ta form

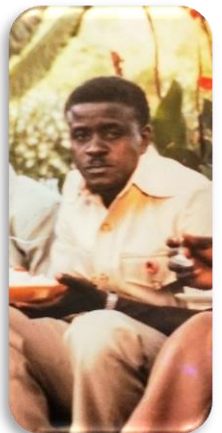
Det var verkligen mitt ute i bushen, inga byggnader fanns och efter man hade röjt en del av området började man bygga de första duplex, så att människor kunde bo "on-site" medan man byggde upp yrkesskolan.

I slutet av 1978 hade man fått upp ett av husen och i början av 1979 kom nästa hus på plats. För att leda arbetet hade man en byggingenjör ifrån Island, en elektriker från Sverige, en projektledare från Norge och flera volontärer från USA och Sverige och många inhemska arbetare som var mycket tacksamma för att få ett avlönat arbete.

Det fanns i det närmaste ingenting i landet som man kunde köpa för byggandet annat än sand, sten och en del trämaterial. Allt fick skeppas in i stora containers som kom från Sverige, cement, el material, lyktstolpar och även mat. En av de första sakerna som köptes in för projektet var en stor lastbil som kunde köras till hamnen i Tema eller Takoradi för att hämta containers.

Bardu hette chaffören som troget lyckades få container efter container loss från hamnen och köra dem säkert upp 6-7 timmars körning till Techiman. Han berättade att han många gånger körde i ett sträck, även om det var sent på natten, han stannade aldrig då det var oroligt i landet och då det var sådan brist på material i landet var det stor risk att någon skulle försöka råna en sådan värdefull transport! Han var ofta orolig över att få punkteringar eller andra problem med transporten, men berättade att han bad hela vägen att Gud skulle beskydda transporten och kom alltid fram med det dyrbara materialet som behövdes så väl för projektet! På helgen kunde det hända att man fyllde lastbilen med flickor från den gamla skolan i Techiman (som denna skolan skulle ersätta), så att de kunde få en utflykt till någon närliggande vattenfall, eller för att se hur man vävde det traditionella kente tyget som Ghana är så känd för. En del av utbildningen var just sömnad och det var viktigt att de unga kvinnorna var väl förtrogen med sitt eget speciellt nationaltyg, gjord på bomull och silke.

Arbetet fortskrider

Elskåp och generator kom i container, detsamma gjorde delar till en traktor. Det var som att bygga lego, men i mycket större dimensioner, utan kran, eller andra verktyg för att lyfta de tunga delarna, man fick vara mycket innovativ! Vattenpump köptes i Abidjan, Elfenbenskusten, men borrhning av borrhål kunde man göra i Ghana och borrhålet blev djupt, 110 meter djup, men vattnet var mycket rent och smakade bra.

Vi som kom till Techiman under 1979 hade upplevt första året där man hade varken el eller rinnande vatten – för oss var det som ett under när vi slapp ”bada” med en hink vatten, utan kunde duscha på riktigt!

Det var en speciell byggstil som man använde för att bygg skolbyggnaderna – man hade ”barrel roofs” – tak som var kupade som tunnor. Detta skulle göra att skräp skulle snabbt ramla bort från taken, men det skulle också bidra till att kyla byggnaderna när det var varmt. Det var också lättare att bygga då man inte behövde tak-balkar, utan använde plåttaken direkt fästa på väggarna.

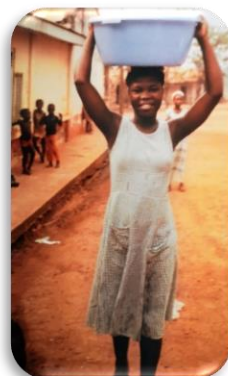

Det tog ca. 1,5 år att bygga upp klassrum, personal bostäder och stigar och vägar så att man kunde ta sig runt på ”campus”. Så många träd som möjligt bevarades och man började redan på den tiden att odla mat på platsen på en plats som var mycket bördig. Hövdingen i byn var oerhört nöjd att utbildningen skulle kunna påbörjas i början av 1981. Han var så glad över att Adventistsamfundet hade hållit sitt löfte och byggt upp en utbildningscentrum som man hoppades skulle ge både unga kvinnor och med tiden unga män en praktiskt utbildning som kunde hjälpa dem att få ett arbete och kunna försörja sig genom livet på.

Utbildningarna kommer igång

De första eleverna var unga kvinnor som skulle utbildas i olika yrkesval. Det var matlagning och restaurang, frisörutbildning, sömnad och hur man själv kunde starta sin egen verksamhet och försörja sig.

Senare blev det också en yrkesskola för unga män med jordbruk, snickeri och byggnad. De fick också utbildning i hur man kunde starta upp ett eget företag och försörja sig och sin familj.

Det fanns misstag som gjordes, alla manualer mm skickades på svenska (svårt att ta över när man är Ghanes), man fick inte på den tiden använda inhemsk träd produkter och material till trägolv för Sida (det skulle vara Svensk kvalitet ☺). Kök och annat kom från Ikea i Sverige, de klarade inte av klimatet och inom ett år var luckor mm. buklade och skåp gick inte att stänga. Detta har naturligtvis alla lärt sig av och idag har man en helt annan inställning till lokal material (kanske har det gått i andra diket ibland).

Återbesöken till Ghana & Techiman

ADRA Sverige (registrerades i Sverige i 1984, det som tidigare var SAWS) var på besök till Techiman flera gånger efter 1979. Representanter från Sida har också varit med på flera av resorna för att se yrkesskolan ta form och kunna med egna ögon se när utbildningen påbörjades (en av dem som kom på besök från Sida hette Uggla).

De två senaste besöken från ADRA Sverige var i 2009 när Techiman Vocational School hade börjat omformas till ett universitet. Det hade blivit större, mer utvecklad och stora områden hade planterats med cashew nöts träd, citrusträd och en hel del odlingar. Det var en speciell upplevelse att få träffa "Bardu" igen, chauffören som nu var pensionerad, men fortfarande hade hjärta och själ i projektet!

Den senaste gången som ADRA Sverige var på besök när ADRA Sverige hade ett partnermöte i början av februari 2020. Första veckan började på Valley View University (tidigare Techiman Vocational School). Partners från Mali, Burkina Faso, Ghana och Togo var med tillsammans med representanter från ADRA Africa Regional kontoret och från ADRA Sverige.

Upplevelsen var helt överväldigande! Det som hade startades som en yrkesskola var idag ett universitet på över 3000 elever, med primary och secondary school, med jordbruk och andra yrken som man utbildade samtidigt som man hade flera akademiska kurser.

Området hade flera stora internatbyggnader, ett sjukhus, flera banker, bageri, små affärer, hönseri, biodling, personalbostäder och fina skolbyggnader som trängdes med administrationsbyggnader inramade av enorma ädelträd som stått där sen innan projektet påbörjades.

Stora samlingshallar användes för olika samlingar och hyrdes ut till olika evenemang till människor runt omkring i Techiman och längre ifrån. Sjukhuset hade över 90 sängplatser och bra personalstyrka.

Odlingarna var stora, grönsaker av olika sorter, men också cashewnöts och citrusfruktsodlingar. Bageriet var trångt men de hade försäljning av bröd och andra bakverk vid grinden till universitetet men också i affärerna i Techiman. De kunde inte baka nog för att täcka efterfrågan! Hönseriet gav färska ägg och höns till försäljning.

Något av det mest intressanta under besöket var att se att den gamla generatoren som köptes in i Sverige och skickades med container – fanns kvar och fungerade fortfarande och den gamla traktorn som vi varit med om att bygga ihop (som lego) fanns kvar och den fungerade också efter 40 år!

Idag är Techiman "huvudstaden" i Bono East Region av Ghana. Det har vuxit från en liten sömnig by i slutet av 1970-talet till en mittpunkt – där marknaden (som redan var stor under 1970-talet) har mer varor än vad som fanns i någon "supermarket" i Accra på slutet av 70-talet. Frukten är underbar och man fortsätter med de viktiga Ghanesiska traditionerna (tyger mm.)

Det finns flera fina hotell, det finns trip advisor om olika platser att besöka runt omkring, Monkey Sanctuary och Kintampo Waterfalls är några av de mest intressanta. Vi tog naturligtvis representanterna från våra västafrikanska partnerkontor med på några utflykter. Valley View University har en fantastisk översikt över staden nedanför. Hövdingen är idag brorson till mannen som under 70-talet var hövding, men han är lite positiv och glad över utvecklingen han fått se både i hur staden har vuxit men också hur utbildningen har blivit centralt i han lilla "kungadöme". Att möta honom och samtala var en ära, han tackade alla!

Då man personligen varit med redan från början av det här projektet, som volontär, så känns det oerhört spännande att som ADRA Direktör i Sverige idag få komma tillbaka och se hur detta projekt har förvaltats och utvecklats. Det är bortom alla visioner och drömmar, idag är det tusentals unga människor som får sin utbildning från denna plats som en gång bara var bush, de får utbildning i akademiska ämnen men också praktiska och inom olika yrken. Det är både yngre barn och äldre elever som får sin utbildning här, detta ger dem hopp för en ljusare framtid!

Någon vågade drömma, någon hade en vision och Sida gav medel för att visionen kunde bli en verklighet! De som sedan förvaltade drömmen gav aldrig upp på den, de vidareutvecklade den och gav den vingar då de hade anförtratts ett frö som skulle spira och växa. Hövdingen ville att vi skulle tacka, de som var med som pionjärer, men också de som jobbade så hårt för att bygga upp skolan och det Svenska folket, som genom Sida gav resurser för att göra det möjligt!

Å deras vägnar vill jag tacka Sida – att de vågade, att de satsade och att de idag kan se tillbaka på ett lyckat projekt där utvecklingen verkligen har blivit en verklighet. Där fröna som såddes har odlats, bevattnats, närts och idag blivit någonting oerhört vackert och meningsfullt – detta är hållbar utveckling!

En gång för länge sedan med en av volontärerna som senare blev min man

Samtal med Techimans hövding 2020 där han skickar sitt tack!

Med vänlig hälsning,

Siri Bjerkan Karlsson

Direktör, ADRA Sverige (en gång för länge sedan en Sida volontär i Ghana på 70-talet)